

په سیمه ییزه همکارۍ کې د افغانستان رول

د چین په شانګهای ښار کې د سیکا ، یاد شانګهای غونډه جوړه شوه ، د افغانستان د اسلامي جمهوریت جمهور رییس حامد کرزی په دې غونډه کې د ډیپلوماټیکو کونفرانس په توګه برخه واخیسته ، د سیکا د سرمشریزې بنسټ کېس کاله وړاندې یا په ۱۳۸۳ کال کې د فرانسې په پلازمینه امانا کې کېښودل شو ، چې موخه یې په اسيا کې د ناوړو جوړښت او له یو بل سره په بېلابېلو برخو کې د همکارۍ ټینګښت او پراختیا ده . دا مهال د شانګهای یا سیکا په سرمشریزه کې افغانستان ، اندونیزیا ، بھارت ، چین ، هند ، ایران ، عراق ، اسرائیل ، اردن ، فرانسې ، قزاقستان ، قزاقستان ، منګولیا ، پاکستان ، فلسطین ، روسیه ، تاجیکستان ، تایلنډ ، ترکیه ، عربي متحد امارتونه ، اریګستان او ویتنام غړیتوب لري او اووه نور هېوادونه منځته دیني ، اندونیزیا ، جاپان ، مالیزیا ، فیلیپین ، قطر ، سرلانکا ، اوکراین او امریکا د څارونکو په توګه په دې سرمشریزه کې ګډون کوونکي دي . په دې سرمشریزه کې د افغانستان رول او اهمیت د پام وړ دی ، ځکه افغانستان هغه هېواد دی ، چې هم پراخې زیرمې لري ، هم د سولې او منځنۍ اسیا ترمنځ د ستراتیژیک پلوه حیثیت لري او هم یې سرشاري اونه هغه څه دي ، چې د اسيايي هېوادونو ترمنځ د همکارۍ او باور پیدا کولو په برخه کې مهم رول لوبولی شي . د سیکا په سرمشریزه کې د افغانستان د ولسمشر ګلون او په کې یې وینا د همدې موخې د تر لاسه کولو لپاره ده . د اسيا هېوادونه هڅې کوي ، چې په راتلونکو درېیو لسيزو کې د باور لخوا په بشپړه توګه واکمنه کړي او د تل لپاره د اسيا له پاتې لمنې څخه شپږ سوه کلنه جګړه پاکه کړي ، افغانستان ، چې نړی د ورېستو تاریخي او لرغوني لاره تړه ده او سرشاري زیرمې لري په دې کې له اسيا سره مرسته کولی شي ، خو ترهګري او اورپکي ، چې یو شمېر ګاونډیان یې د ناوړو موخو لپاره پاتې دي هیلې په مخ کې لوی ځنډونه دي ، په همدې اړه حامد کرزی په لسيزو درېیو ورځو کې د چین له مشرانو سره لیدني کسې لري او دا پدیده یې د چین او افغانستان د اړیکو په ځانګړې توګه د سوداګرۍ او اقتصادي مرستو په مخ کې لوی ځنډ وپاله ، دواړه لوري دې هوکړې ته سره ورسېدل ، چې د ترهګري او اورپکي پر ضد باید ګډه مبارزه وکړي . په سرمشریزه کې د سیکې د همکارۍ په مخ کې د دغو ځنډونو پر سر هم اندېښې ښکاره شوې ، خو غوره دا ده ، چې ټول هېوادونه د دې پدېدي په له منځه وړلو کې له یو بل سره مرستې وکړي او هغه هېوادونه او ډلې ، چې ترهګري او اورپکي روزي ، تر فشار لاندې راولي ، چې نور له دې پدېدي بېلوالو څخه لاس واخلي او د اسيا د باور او همکارۍ په ګاروان کې یو ځای شي ، که نه نو له دغه ګاروانه به نږدې او نري پاتې وي .

د درې اړخیزې غونډې پر پکړې به پلې شي ؟

کولو کې له پاکستانه ترهګري پر ضد د مبارزې ډېرې غوښتنې شوي ، پاکستان رسمي کړي ، خو په خپل کلي یې څه نه دي کړي ، په اسيا کې پاکستان د افغانستان پرمختګ ، سیاسي لیاقت او پیاوړتیا لپاره له سیاسي لاسوهنې سره مخ دی ، دغه لاسوهنې د افغانستان ، هندوستان او د افغانستان او د سیکې او نړۍ د سترو صنعتي هېوادونو تر منځ له دوستۍ څخه په ورسره کې دي او په ټول وین مرکزونو یې د دغو مدرسو طالبانو د بریدونو لپاره چمتو کړي وو ، چې له یو زرو اتياوو ډېر بریدونه یې پر پاکستان مرکزونو وکړل ، خو له نېکه مرغه ، چې کورنیو ځواکونو دا پلان له سره تر پایه ناکام کړ ، د تعجب وړ مسئله دا ده ، چې دا ځل به پاکستان څرګنده د دوهم پړاو ټاکنو لپاره د امنیت په برخه کې مرستې وکړي او ترهګري هم د پاکستان د ناوړو ګټو لپاره روزل کیږي ، په تېرو ډیالوګو

د دوام لري او په سوېلي سیکو کې پاکستانی پوځیان له ډیورنډ کرښې د راوستو لپاره به هڅې کوي . په دې درې اړخیزه غونډه کې د افغانستان او پاکستان لوی درستیرونو او په کابل کې د

پاکستاني لوري په کابل کې د افغانستان ، پاکستان او ناپو په درې اړخیزه غونډه کې یوځل بیا زمينې کړې ، چې د ولسمشرۍ لپاره د دوهم پړاو ټاکنو د امنیت په ټینګښت کې به مرستې کوي او هم به له ترهګري سره مبارزه ، د پاکستان لوی درستیر جنرال راجیل شریف دغه راز د دواړو هېوادونو د پوځونو تر منځ همکارۍ او په دواړو هېوادونو کې سوله او ټینګاو اړین بللې دي . د درې ګونو غاړو تر منځ ۲۷ درې اړخیزه غونډه په دغې غونډه کې دواړو غاړو دغه ژمنه یو ځلې بیا تازمه کړه چې د ترهګري پر وړاندې به مبارزه دوام لري او په سوېلي سیکو کې پاکستانی پوځیان له ډیورنډ کرښې د راوستو لپاره به هڅې کوي . په دې درې اړخیزه غونډه کې د افغانستان او پاکستان لوی درستیرونو او په کابل کې د

د چین هر اړخیزې مرستې نه یوازې د افغانستان ، بلکې د سیکې د اقتصادي ، امنیتي او سیاسي ثبات تضمین کوي

قرار شینواری

مو دراسرو او په ګاراچولپو په برخه کې د چین د هېواد د لاریانې پاتې اچونې ته پاره د چین د ژمني لرڅنګ د افغانستان په ګډون د سیکې د ګډو ګډو حالاتو د بیان په کولو په برخه کې پکړې هڅه څه دی چې پلې کول به یې د افغانستان له پاره مثبتې باندې راولغاړي . د چین دولتي جمهوریت مشران پدې واکمنیت ډېرېدونکې هڅې چې په افغانستان کې اقتصادي ، امنیتي او سیاسي ثبات د چین دولتي جمهوریت په ګټه د سیکې او آن ډولې لري د هېوادونو په ګټه دی ، زياته هڅه او هڅه کوي چې د ۲۰۱۶ زېږديز کال په پای کې له افغانستانه ډیرنیو ځواکونو ته ولس وروسته د افغانستان په کاسې زېږسو او داسې نورو پکړونو کې پاتې اچونې ته مخه وکړي او له دې لارې په افغانستان اوچتی په لویه سیمه کې د اقتصادي ، امنیتي او سیاسي حالاتو ډېرې ثباته کولو مخه وپلې او له دې لارې خپل هېواد له احتمالي

وچسې د ۲۴ هېوادونو په شریکونو او نړۍ د نورو ښو هېوادونو او نړیوالو سازمانونو په ګډون د سیکې په نامه ډولونې په دوه ورځنیو غونډو کې د افغانستان دولتمشر حامد کرزی

ګډون او د چین دولتي جمهوریت د شانګهای په پارکې ددغو غونډو په بهیر کې د افغانستان د یو شمېر ګاونډی اودنې د یو شمېر ځواکمن هېواد په توګه د چین دولتي جمهوریت له ولسمشر او نورو چارواکو سره د ولسمشر حامد کرزی خبرو اترو اولیدنو کتنو یې لاس ته راوړلې او امنیتي پالی راولغاړې او د افغانستان د لوګر د ډسو ، د نامیانو د حاجی ګنګ دوسینې او د افغانستان د شمال د لښو او ګازو په څېر د هېواد د ستر واکمني رښ

د سیکو په لاسه د نړۍ د یو شمېر ځواکمن هېوادو په توګه سترګوونې هېواد چین په دې برخه کې له افغانستان سره مرسته ته د واکمنۍ او د افغانستان په اړه د سیکې په یو شمېر ځواکونو د ټولنو پرخلیک ، ټاکنو کې ټیټه راښودلې کیدونکې ده او د افغانستان د ټولو امنیتي چارو د پرمخ بیولو ستر مسئولیت به د افغاني امنیتي ځواکونو پراخه ولورې او هم

د سیکو په لاسه د نړۍ د یو شمېر ځواکمن هېوادو په توګه سترګوونې هېواد چین په دې برخه کې له افغانستان سره مرسته ته د واکمنۍ او د افغانستان په اړه د سیکې په یو شمېر ځواکونو د ټولنو پرخلیک ، ټاکنو کې ټیټه راښودلې کیدونکې ده او د افغانستان د ټولو امنیتي چارو د پرمخ بیولو ستر مسئولیت به د افغاني امنیتي ځواکونو پراخه ولورې او هم

د سیکو په لاسه د نړۍ د یو شمېر ځواکمن هېوادو په توګه سترګوونې هېواد چین په دې برخه کې له افغانستان سره مرسته ته د واکمنۍ او د افغانستان په اړه د سیکې په یو شمېر ځواکونو د ټولنو پرخلیک ، ټاکنو کې ټیټه راښودلې کیدونکې ده او د افغانستان د ټولو امنیتي چارو د پرمخ بیولو ستر مسئولیت به د افغاني امنیتي ځواکونو پراخه ولورې او هم

د سیکو په لاسه د نړۍ د یو شمېر ځواکمن هېوادو په توګه سترګوونې هېواد چین په دې برخه کې له افغانستان سره مرسته ته د واکمنۍ او د افغانستان په اړه د سیکې په یو شمېر ځواکونو د ټولنو پرخلیک ، ټاکنو کې ټیټه راښودلې کیدونکې ده او د افغانستان د ټولو امنیتي چارو د پرمخ بیولو ستر مسئولیت به د افغاني امنیتي ځواکونو پراخه ولورې او هم

له افغاني ځواکونو سره بهرني طالبان هم جنګېږي

سبح الله سبع

د سیکو په لاسه د نړۍ د یو شمېر ځواکمن هېوادو په توګه سترګوونې هېواد چین په دې برخه کې له افغانستان سره مرسته ته د واکمنۍ او د افغانستان په اړه د سیکې په یو شمېر ځواکونو د ټولنو پرخلیک ، ټاکنو کې ټیټه راښودلې کیدونکې ده او د افغانستان د ټولو امنیتي چارو د پرمخ بیولو ستر مسئولیت به د افغاني امنیتي ځواکونو پراخه ولورې او هم

د سیکو په لاسه د نړۍ د یو شمېر ځواکمن هېوادو په توګه سترګوونې هېواد چین په دې برخه کې له افغانستان سره مرسته ته د واکمنۍ او د افغانستان په اړه د سیکې په یو شمېر ځواکونو د ټولنو پرخلیک ، ټاکنو کې ټیټه راښودلې کیدونکې ده او د افغانستان د ټولو امنیتي چارو د پرمخ بیولو ستر مسئولیت به د افغاني امنیتي ځواکونو پراخه ولورې او هم

د سیکو په لاسه د نړۍ د یو شمېر ځواکمن هېوادو په توګه سترګوونې هېواد چین په دې برخه کې له افغانستان سره مرسته ته د واکمنۍ او د افغانستان په اړه د سیکې په یو شمېر ځواکونو د ټولنو پرخلیک ، ټاکنو کې ټیټه راښودلې کیدونکې ده او د افغانستان د ټولو امنیتي چارو د پرمخ بیولو ستر مسئولیت به د افغاني امنیتي ځواکونو پراخه ولورې او هم

په پوهنیز ډګر کې هر راز خوځښتونه د قدر وړ دي

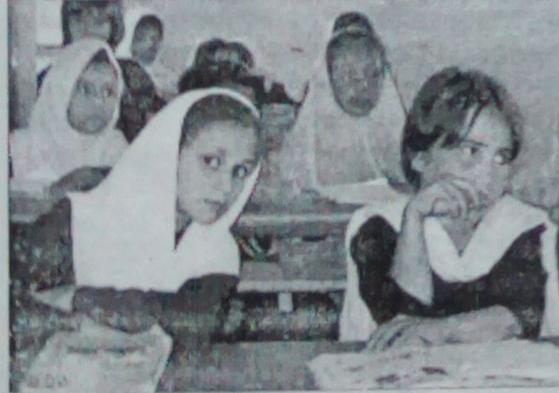
شاه محمود نوروزي

د سیکو په لاسه د نړۍ د یو شمېر ځواکمن هېوادو په توګه سترګوونې هېواد چین په دې برخه کې له افغانستان سره مرسته ته د واکمنۍ او د افغانستان په اړه د سیکې په یو شمېر ځواکونو د ټولنو پرخلیک ، ټاکنو کې ټیټه راښودلې کیدونکې ده او د افغانستان د ټولو امنیتي چارو د پرمخ بیولو ستر مسئولیت به د افغاني امنیتي ځواکونو پراخه ولورې او هم

د سیکو په لاسه د نړۍ د یو شمېر ځواکمن هېوادو په توګه سترګوونې هېواد چین په دې برخه کې له افغانستان سره مرسته ته د واکمنۍ او د افغانستان په اړه د سیکې په یو شمېر ځواکونو د ټولنو پرخلیک ، ټاکنو کې ټیټه راښودلې کیدونکې ده او د افغانستان د ټولو امنیتي چارو د پرمخ بیولو ستر مسئولیت به د افغاني امنیتي ځواکونو پراخه ولورې او هم

د سیکو په لاسه د نړۍ د یو شمېر ځواکمن هېوادو په توګه سترګوونې هېواد چین په دې برخه کې له افغانستان سره مرسته ته د واکمنۍ او د افغانستان په اړه د سیکې په یو شمېر ځواکونو د ټولنو پرخلیک ، ټاکنو کې ټیټه راښودلې کیدونکې ده او د افغانستان د ټولو امنیتي چارو د پرمخ بیولو ستر مسئولیت به د افغاني امنیتي ځواکونو پراخه ولورې او هم

د سیکو په لاسه د نړۍ د یو شمېر ځواکمن هېوادو په توګه سترګوونې هېواد چین په دې برخه کې له افغانستان سره مرسته ته د واکمنۍ او د افغانستان په اړه د سیکې په یو شمېر ځواکونو د ټولنو پرخلیک ، ټاکنو کې ټیټه راښودلې کیدونکې ده او د افغانستان د ټولو امنیتي چارو د پرمخ بیولو ستر مسئولیت به د افغاني امنیتي ځواکونو پراخه ولورې او هم

د سیکو په لاسه د نړۍ د یو شمېر ځواکمن هېوادو په توګه سترګوونې هېواد چین په دې برخه کې له افغانستان سره مرسته ته د واکمنۍ او د افغانستان په اړه د سیکې په یو شمېر ځواکونو د ټولنو پرخلیک ، ټاکنو کې ټیټه راښودلې کیدونکې ده او د افغانستان د ټولو امنیتي چارو د پرمخ بیولو ستر مسئولیت به د افغاني امنیتي ځواکونو پراخه ولورې او هم

روغتيا او ژوند

په پاکستان کې د گوزن د پېښو زياتېدل افغانستان ته گواښ دی

د افغانستان د عامې روغتيا وزارت وايي، چې په پاکستان کې د گوزن د پېښو د نېټې د ډېرېدل د افغانستان لپاره هم جدي خطر دی. د عامې روغتيا وزيرې لريسا دليل وايي، چې د افغانستان او پاکستان ترمنځ لږ ښکرتيا زيات دی او ممکن وپروسېږي.

افغانستان همو سيمو ته په دا وپروسې وپېژندل شي چې ډېرېدونکې نه نږدې پېژني دي. دا د افغانستان لپاره يو جدي گواښ دی ځکه پاکستان يې گاونډی دی او اوږده کچه پوله لري. د دواړو هېوادونو ترمنځ د خلکو لږ ښکرتيا زيات دی او

د دې لامل گرځي چې د گوزن وپروسې په جنوبي او ختيځو سيمو کې خپور شي. د افغانستان د عامې روغتيا وزارت دا اندېښنه وروسته له هغې څرگندوي چې تر ډېلو، ايج او يا نړېوال روغتيايي سازمان اعلان وکړ، چې په پاکستان کې د گوزن يا پوليو پېښې له اوه نه سرکال نه پنځوسو نه زياتې شوي ان ويل شوي چې له پاکستانه مصر، سوډې او خيټو نورو هېوادونو ته هم د گوزن وپروسې انتقال شوي او دا مهال پاکستان، افغانستان او نايجريا د دې وژونکې ناروغۍ د وپروسې له خطر سره مخامخ دي. د افغانستان د عامې روغتيا

د نړۍ روغتيايي سازمان بېړنۍ حالت اعلام کړ

د نړيوالو روغتيايي سازمان د خپلې بېړنۍ غونډه کې اعلام وکړ چې په ۲۰۱۴ ميلادي کال کې ماشومانو د گوزن يا د فلج وپروسې خپرېدل په غير عادي حالت بدل شوي دي. دنړۍ روغتيايي سازمان دنړيوالې سلامتيا لپاره د بېړنۍ حالت په اعلامولو سره زياته کړه چې دغه وپروسې همدا اوس په افغانستان، کامرون، استوايي گينه، ايتوپيا، عراق، اسرائيلو، نايجريا، پاکستان، سوماليا او سوریه کې پيدا شوي دي. دنړۍ روغتيايي سازمان دڅرگندولو له مخې که چېرې همغېرې نړيوال اقدام ترسره نه شي ددغه وپروسې له منځه وړل له خطر سره مخامخ کېږي په داسې حال کې چې دغه ناروغي دواکسين په تطبيق سره دنړۍ يوه دمخنيوي وژنې ميگروري ناروغۍ ده. په دې وينا کې ويل شوي دي چې د ۲۰۱۳ ميلادي کال په پای کې ماشومانو د فلج په سلو کې شپيته سوار شوي، په کچه د ماشومانو د فلج ډيرغلگر وپروسې دڅيړنو زېږېدنه وو او

چاغي يا له نورمال حالت اوحد څخه د بدن دوزن زياتوالی بوله هغو ستونزو څخه بلل کېږي چې دنړۍ په اکثر وپروسو کې خلک ترې رنځ وژي او د خپل بدن له زيات وزن څخه خورجې اوبه دې باب باغلو ډاکټرانو ته مراجعه کوي او د خپل بدن دوزن له زياتوالي څخه شکایت کوي او د دې ستونزې دحل له پاره له ډاکټرانو څخه مرسته او مشوره غواړي چې يې له شکه قدرتمند ډاکټران هم دخپلې بوهې وړتيا، تخصص او تجربو له مخې دريات وزن لرونکو کسانو ته دوزن دکمېدو په خاطر دلازمو درملو وړوکلو تر څنگ بولې ځانگړې سيانستي هم کوي تر هغو چې اړوند کسان د درملو په خوړلو او د سيانستو په رعایت سره خپل وزن نورمال حالت ته راوگرځوي، البته په دې باب د باغلو ډاکټرانو له حوالې بولې څيړنې هم شوي دي ترڅو وني کولای په مختلفو بڼو او طريقو سره دغې ستونزې ته په اسانې توگه دحل لاره ومومي چې

د پاکستان په چتر هم درکوم. ډاکټر دېسار بول اوسېدونکی هم ورته شکایت کوي او خلک پريښو هېوادونو دوسي، تر کسه يو روغتيايي ستونزو تر څنگ په لنډه وخت کې د بې کيفيته درملو له شتون څخه شکایت کوي او وايي د دې پرځای چې درمل يې ناروغي له منځه يوسي او که زړه ورسوي زياتو يې زيات دي دوي له عامې روغتيا رېټ، سوداگرو او دولت څخه غوښتنه کوي چې د بې کيفيته درملو زيارولو مخه ونيوسي. ابراهيم چې ډاکټر دېسار اوسېدونکی دی وايي: څه ډېر د دې پرځای چې ورته شکایت کوي او په خړه يې د بې کيفيته درملو په ستروولو کې لگېږي هم غول دي. د درملو د کمېدو له خوا ډاکټرانو ته ويل کېږي چې د درمل رانه ولور، دومره فيصلي درکوم او د دې تر

اختلال وظيفوي جهاز هضمي در سير Diabet. M تداوی آن به

تداوی تېبوس طولانی مدت نوع ۱-۲ ممکن است نحرک وظيفه سيمت هضمي را تحت تاثير قرار دهد. بيارز ترين علامه جهاز هضمي عبارت است از تاخير در تخليه مواد معده، Gastro Paresis، وتغييرات نحرک اما کوچک و بزرگ، قبضيت و اسهال، گسټروپاريزي ممکن است با اعراض بې اشتباهی، ديدلی، استفراغ، زود سر شدن، و نفخ شکم نماهز کند. Scintigraphy مطلب هستون بعد از خوردن غذائی که حاوی ماده نشانی دار زانوی اکتیو می باشد ممکن است تاخیر

تخلیه معده را نشان دهد. ولی ممکن است هماهنگی زیادی با علائم مزمن نداشته باشد. اشعای نفیسی که پس از خوردن غذای حاوی ماده رادیو اکتیو نشاندار انجام می شوند غیر وضعی بوده و در حالت انکشاف است با اینکه اختلال در وظيفه پاراسمپاتيک از سبب هيرکليمی مزمن در پيدايش گاسترو پريزيس اهميت دارد ولی خيود Hyperglycemia بيز تخليه معده را مختل مينمايد اسهال شلنه که بصورت متناوبی با قبضت همراه است یکی از وړانې ځای نوريانې انونوم جهاز هضمي

مرتبط با ديابت متیوس می باشد. در ديابت متیوس Type 1 در صورت مشاهده این علامه باید ارزیابی جهت Sprue - Celiac نیز انجام شود چون شیوع این اختلال در این حالت افزایش می یابد. اختلال وظيفوي مری نیز در ديابت متیوس طولانی مدت رخ میدهد. تداوی های که فعلاً برای عوارض ناشی از DM مورد استفاده قرار میگیرند شامل D.M مورد استفاده قرار میگیرند. روزانه 250mg دو تا سه مرتبه قبل از غذا نوسه میشود. رنخوړوال دوکتور میرویس اکبری تر تر متخصص داخله شاخه حصوریت

په ننگرهار کې د درمل جوړولو فابریکې کار پیل کړ

پانگه ده دا فابریکه څلور برخې لري، خو موږ يې يوازې يوه برخه فعاله کړې ده. د فابریکې د کار پیل په دې فابریکه له سلو ډېر کارگر به کې په هندوگومارل شوي دي. دنې فابریکې له د افغانستان د عامې روغتيا وزارت له لوري د ۱۵ قلمه درملو د جوړېدو اجازه ورکړای شوې ده. د ننگرهار د عامې روغتيا مشر ډاکټر نجيب الله کاموال يې چارې د څرنگوالي له پلوه يې واورولي. تر دې مهاله د عامې روغتيا وزارت د کيفيت د کنټرول او د فارسي ادارې لوی رياست راپورونو دا ښوولي چې د دوی تولیدات معاري دي او زه په ننگرهار په ولايت د لومړني صحتي پرسون له که په خصوصي او دولتي سکټور کې کار کوي هيله لرم د دغې فابریکې له تولیداتو په دغه حوزه او ټول افغانستان کې ګټه واخلي. خو چارواکي وايي دوی

د درمل جوړونې بوي فابریکې د افغانستان په خنګ ننگرهار کې درمل جوړول پیل کړل دي. فابریکې مسوولين وايي په دې فابریکه کې ۱۵ ډوله بېلابېل درمل جوړېږي. بېرک مياخيل په خپل راپور کې کاږي، سېمه ييز روغتيايي چارواکي وايي د دوی د ارزولې له مخې د فابریکې د درملو څرنگوالي لوړ دی. که څه هم په پلازمېنه کابل او يو شمېر نورو ولايتونو کې د درمل جوړولو فابریکې نه لېږو څو کلونو کې جوړې شوې دي، خو دا لومړی ځل دی چې د افغانستان په ختيځ کې د درملو فابریکه جوړېږي. د اسوار په نوم د درمل جوړولو د فابریکې يو دسول ډاکټر عزيز عزيزي په وينا د دغې فابریکې لومړنۍ پانگه نږدې ۵۵ ميليونه افغاني ده، چې شاوخوا يو ميليون ډالر کېږي. باغلي عزيزي وايي: د دغو پيسو ۲۵ ميليونه افغاني په ودانۍ او ځمکه کېږي. لږې ۲۰۲ ميليونه افغاني په ماشينونو او نورو اړينو وسيلو مصرف شوي. ۲۰۵ ميليونه افغاني دوراني

د څيړنې ښايي مواد وپه خوړلو سره د بدن وزن کم او نورمال حالت ته راگرځي

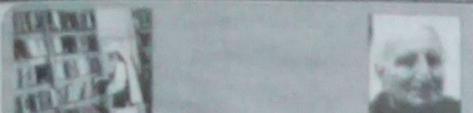
ورلای نه په داوې چې دغورين کيک او کلچو پرځای دچرگانو هگی وخورئ، څېړنې سيي که چيرې به سهارنې کې هگی وخورئ شي نو زړ لوره نه راځي او دسهارنې اوغرمې واټن اوږدېدای شي. ښايي داسې فکر وکړئ چې مغز لرونکي خواړه دچاغېدو لامل کېږي، خوښته له دې ډلې بېرته، دښتې په شان زياتره مغز لرونکي خواړه (ايفير اوپروټين) لري چې دبدن داټريا وو پريوره کولو سربيره ښې اشتهايي لامل هم کېږي. 'مرحېرې مرحېرې' دغوسې پرځای د'زتون غوړي' دخپلو خوړو او سلاډ په ټيارولو کې دزتونو له غوړيو څخه ګټه اخيسته دوجود دوزن په کمولو کې ډيرې اغيزې لري، زتونو په خپل جوړښت کې داسې اسيد لري او دخوړلو پرمهال يې مغزونو ته داسې اغيزه رسوي چې ګواکې تاسو ماره شوي باسټ. 'کازري باسيوس لرونکي غلې' که غواړئ چې وزن موزرکم شي نو عادي او معمولي غلې خوړل کم کړئ او پرځای يې دکازرو باسيوس لرونکو غلې

د درمل جوړولو فابریکې کار پیل کړی. د فابریکې د کار پیل په دې فابریکه له سلو ډېر کارگر به کې په هندوگومارل شوي دي. دنې فابریکې له د افغانستان د عامې روغتيا وزارت له لوري د ۱۵ قلمه درملو د جوړېدو اجازه ورکړای شوې ده. د ننگرهار د عامې روغتيا مشر ډاکټر نجيب الله کاموال يې چارې د څرنگوالي له پلوه يې واورولي. تر دې مهاله د عامې روغتيا وزارت د کيفيت د کنټرول او د فارسي ادارې لوی رياست راپورونو دا ښوولي چې د دوی تولیدات معاري دي او زه په ننگرهار په ولايت د لومړني صحتي پرسون له که په خصوصي او دولتي سکټور کې کار کوي هيله لرم د دغې فابریکې له تولیداتو په دغه حوزه او ټول افغانستان کې ګټه واخلي. خو چارواکي وايي دوی

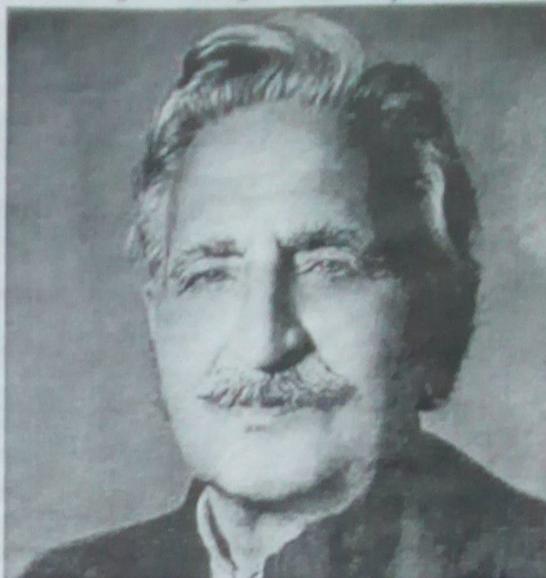

لادبي پانځه

د پښتو ژبې د نوميالي او وتلي شاعر غني خان خواړ خيز شخصيت ته لنډه کتنه

ارواښاد غني خان

لېون رسوي
زور خيال نوي جامه کي دغسي
دي دا صفت
خيال مې دسادې پيدا شوي
پروبي يمه
دغه راز دغني خان دشعره
کړه کتنه کي دساتوراليزم
دفلسمي لټو کي هم
ترسټوگوري، ساتوراليزم چې
په حقيقت کي درياليزم
دلاري پيرويک کيل کيږي،
په هغه کي شاعر هڅاند دی
چې طبيعت او طبيعي سکلاوي
پېښې او بدېدې نورې هم
انځورې کاندې اودادغسي
خان يو لوړ کمال گيل
کيږي دغسي خان ددغه ډول
شعرونو په بيلگه هم داده
ژوندون څه دی يوساغ دی
لوږي
ورکندل دی دنيا بښت
زانيدوله
جبل ژوندون خپل سينگار
ورکول دي
سوزيدل دي ژوندون
خوريدل دي
هغه نه پښتون قام او پښتو

د پښتو ژبې نوميالي او وتلي
شاعر خان عبدالغني خان
د پښتو دسترمارز خان
عبدالغفار خان مشرزي دی
غني خان دهغه په سياسي
سويوخي کي روزل شوي
او هم يې دسولمې مبارز په
نوکه په سياسي فعاليتونو کي
برخه اخيستي ده . کلونه
زندانونه يې هم تير کړي دي
دهغه معروف شخصيت د
زاندراڼات پالاور پسران
هنري پالنه هم ليدلې ده، په
لندن کي يې زده کړې کړي
اور داسې نور سياسي
اودندله نامتو شخصيتونو

د رڼې ژبي سره يې کچې مڼه
درلوده لکه چې وايي
چې چې مخکي ورور پښتون سبي
له درشي
دره هير به ټول بښت
ديجروږشي
نه وانه چې ته خته نه شم تون
که کنخل به کي وانه ورم

تقديم به عام بانوان افغان بيگم

سرايگم لگو لرساد کښ بساوي شرفي را
وازيه لرفسهايت يفتان بسوي شرفي را
چنان ازيسته ي پامير مغرورانه سي آيسي
که دام افکنده باشد بک پلنگ آهوي شرفي را
برای ساحل عشق توشل موج سي نسيم
به نوفسي خروشان لنگرک اين آسوي شرفي را
هوای سرجنگل سي وزدا زمست های نو
که وحشي کرده روی شانه ام گيسوي شرفي را
نوتيرت را مهيا کښ کمان آورده ام آرش
بياتامر آيينه بين ابروي شرفي را
به رسم لاله ازدافت ميان شعله سي سوزم
به آتش سي کشي معشوقه ي هندوي شرفي را
صدا های هر پروداست مرواريد لجنندت
دهن وانگن چينيم بک کمی لوه لوي شرفي را
سرايگم لگو بساوي اول تاکه در قنبت
بفرارم شکوه کاسخ تودرتوي شرفي را

خلوريزه
سحرگه وو د نرگس لېبه لاندې
خاڅکي خاڅکي يې له نرگو خڅېده
ماويل څه دي سکلي گله ولې زارې؟
ده ويل ژوند مې دی يوه خو له خڅېده

د ابوالقاسم فردوسي شاهنامه پښتو ته را واړول شوه

د اود جنبش
ليرو سياسي بوختياوو پر مهال يې هم
ليکوالي نه وه هره کړې، په دې وروستيو
کې دوه لاسي هڅه کوي چې خپل ولس
په هغه څه چې پر ده اړه لري خو د ژبي د
پلواني له امله پرې نه پوهيږي، خبر کړي
شاهانه يې يواځې بيلگه نه ده، خو يې له
شکه يې تر ټولو پخه بيلگه ده د پښتو
شاهنامې تر دومره حود او روان، او له لرو
نړونو سره ملگري دي، چې دا څه باندې
شپږمه مخه يې يې سترپا په يوه منډه
نوسل کيدلې شي . په ورځ کله چې لمر
خپلې زرينې څانگې د مخکې پر مخ خپري
کړي، د طلوس له اړخه د کرنا او اوز او د
ډول تيري پورته سو . دا يې يوه بيلگه ده
چې تصوير او رواني توره به کي ليدل
کيدلې شي اصلي شاهنامه په لرغني کي
کيل شوې، خو د پيل نوښت يې تر دې
کلونو وړاندې په بلخ کي د بل افغان شاعر
دقيقي بلخي له خوا شوي، دقيقي ايله رد
کوي چنان څه څه، مروه رود، څه،

د فردوسي شاهنامه (پښتو ژباړه)
د اکتوبر ۱۹۹۲

د بايمان ۱ څخه او کندهار ۱ څخه د
شاهنامې د کيسو سکي بيلگې چې د
واقفيت او تخیل يوه گڼوله ده او پر
لرغوي او تاريخي دواړو پېرونو پوري اړه
مومي، په پښتو نښه او نثر دواړو کي ښه
پخه مخينه لري، د دغه ډول نظمونو او
پرمونو مينه وال تر دا وروستيو پوري په
حجرو او ديرو کي راټوليدل او تر ناوځه
يې خپل مبارزه پري تودول پر دغې
شتمني ادبي پانگې د شاهنامې په څېر د يوه
نومللي او درنده لور وړ زياتول د زمانې
غوښتنه وه دغې غوښتنې ته داکټر زېري
خورا وړ ځواب ولي دي

باميان

يو خوا د قدرت جمال
بل خوا دانسان کمال
زه يې ليوې کړمه
چار چاپيره نور دی
نه دی بايمان له دی دا
داخو کوه طور دی
دلته د قدرت کمال
دلته د ادم جنون
دواړه په صد شوي وو
خوږ يې که نړي څه افسون
هر خوا چې دي لار نظر
غرور، نه کلونه دي
هر غر دی درياب د رنگ
يو نه په زرگونه دي
بل خوا د ادم ډرؤند
مېڼې او ايمان تمه
هر غار کې نغمې د عشق
هر خوا د جانان فسه
هر يو غار کې پروت خاموش
سار يو ټورونو دی
دا ورک او ويچار جهان
کورمې دنيکونو دی
دي نالا جهان يې
دي ديسون شان يې
دي نياه دوران يې
دي شهيد حنان يې
دي سوي گلشن يې
دي ورک گلستان يې
زه د زړه په سرو وڼو ، زارمه زړ پرمه
زه چې ورته کورمه ، سره لښه سوڅ پرمه

د ابوالقاسم فردوسي شاهنامه پښتو ته را واړول شوه

پښتو شاهنامه، پر گڼو نړيوالو ژبو تر اوسنيو
ليزې وروسته، د شاهنامې کساري حماسه
چې د کيسو ډبره برخه يې يو اوسني
افغان پوري اړه لري، په پای کې پښتو ته
هم را واوښته حکيم ابوالقاسم فردوسي
طلوسي په لرغوني درياب کې خپله شاهنامه پر
داسې لوړ دري نظم اناکړه چې لس پېړي
وروسته يې هم ادبي درښت او د لوستونو
تندرې ځای ده. په پښتو کې د دغې يوه اثر
ځای نه دی امله هم نشي چې تکلونه يې تر
ډېره د دغې ژبې د وپوټکي ولس له سيمې
سره تړاو لري زياتونکي ډاکټر صالح محمد
زوي نه تر ټولو دغه د اثر هېوادني ماهيت
دا حوسله ورکړي چې د عمر په دې
پرمختللي پړاو کې د نوموړه درلود، او پېچلي
لرغوي اثر د خپل ولس د نبي له پاره چمتو
کړي. ډاکټر زېري ټينگار کوي چې په
شاهنامه کې راغلي . ايران ، له اوسني ايران
سره چې اصلاً د فارس با پارس ځاييستي
دي، نو پر لري او څنگه . شاهنامه يو ايراني
شکار نه، بلکې تر ټولو لوړې د افغانو
پرتمن اثر او يا نو د يوني سيمې د ختو گڼو
فولکلوري مال دي . پښتو شاهنامه د سريزي
په گڼون ۲۲۲ مخه شوي او د اصلي متن په
نوښت مشوره ده متن د پرې د ، لوږي باجا
، له تکل را پيلېږي او پر پارس د اسلامي
ليکرو له بريد او د ساماني واکمن په نښته او
وړل کيدو پای ته رسېږي. دا متن مجملح د
شاهنامې له نظم څخه نه دی راووتې، بلکې
سټې يې د هغې مشوره فارسي نه جوړوي
چې په ايران کې د محبوبې کاشاني په زيار
چمتو شوي ده. له دې امله د ټکو او
ځايونو په انتخاب کې ډاکټر زوي هماغه
د اعلي کاشاني نه معيار نيولي او پر هغې يې
نه کړي چې پایي په ځينو برخو کې نه

نارنجي او لرغونو خاښانو سره اړخ و نه
لگوي. البته په پرديسې کې د اخځونو
محدوديت ته په پام سره له زياتونکي دانته
هم ناعادانه پرېسي چې په هر نامه او حقيقت
يې دې جلا پلټنه وکړي او کره دې کړي.
له هر متور تکل سره چې په عنوانونو سره
جلا کړي، د اصلي شاهنامې څو ښونه هم
د بيلگې په توگه راوړل شوي چې
لوستونکي د تکل پر اصلي څرنگوالي او د
بيان پر يه هم خبر شي. خو دغه انتخاب هم
د ډاکټر زېري خپل نه دی او هماغه د فارسي
متور متن پر چمتو کيږي پوري اړه
مومي صالح محمد زېري چې د اوږدو

د ((افغاننامه)) کتاب له چاپه راووت

محمد شفيق گل اغا شيرزي او
تر څنگک يې د ملي امنيت
پخواني ريس امراغه صالح ،
استاد محمد اسماعيل يون او
لنډه دا چې د هېواد له هر قوم
څخه ۲۲ داسې کسان سحل
شوي چې ټول يې لوړ ټوليز
شخصيتونه لري دغه کتاب په څه
باندې سلو مخونو کې د
۱۰۰ ټوکو په نړۍ د افغانستان
د شاعرانو او ليکوالانو د ټولني
له خوا په درې ژبه چاپ شوي
دي مور د کتاب ليکوال باغلي
عمرزي ته د الله ح ته دربار ده
ژوند بقا او په پورتيښو مابلو
کې دلا نونفوق غو سونکي يو
الله ح دي توان ورپه برخه کړي
چې نور ورته کتابونه هم وليکي
د تذکرو لويه کټه داده چې د
عمومي تاريخ ، ادبي تاريخ او
حربي تاريخ لپاره خام مواد
برابروي او هغه کسان چې په
شعر ، ادب ، هنر ، هېوان پالنه او
نورو برخو کې يې خدمتونه
کړي وي ، سحل ولس ته
ورويژنسي او همدوي
پرې وسپاري او يادوي
يې چې په دې اړه يو تاريخ
ليکونکي وايي . د هېجا کړنې د
ويشو ملتونو له نظره پټې نه
پاتې کېږي ضرور به دهغوي
په کړنو سالم او عادلانه قضاوت
د دوي لمسبانو او کړوسيانو ته
پاتې کېږي

وختونو کې سړي له داسې
ستورو سره مخ کوي چې له
خپل کار څخه پسمانه کېږي
د افغان نامې په نوم کتاب
کې د پينگې په ډول علامه
عبد الحی حبيبي، عبد
الرحمن پسرزواک، او
جمهوري ریاست ته کانديدان
دوهم نړيوال فيلوف ډاکټر
اشرف غني (احمد زي)
ډاکټر رمضان بشر دوست

د ((افغاننامه)) کتاب چې په
دې وروستيو کې د باغلي
مصطفي عمرزي له خوا
ليکل شوي او د هېواد د يو
شمير ملي ادبي فرهنگي او
سياسي نوميايو فعاليتونو په
پکې سحل کړي د فعاليتونو
او کړنو يوه داسې تذکره ده
چې هر څه به يې پرې ډول
پکې را غږک شوي دي په ر
سپاهم چې د تذکرو ليکل
اودمشاهيرو د فعاليتونو
تسجيل په حقيقت کې د
رانلونکو نسلونو لپاره يوه
الهام سونکي هنداره ده
تر څو اوسني نسل د پخوانيو
مشاهيرو کارنامې په ژوندي
ښه پکې وگوري او هغه د
خپلو کړنو سرمشق وگرځوي
که په خپله خبره کې لږ
وړاندې ولاړ شونو د مشهورو
شخصيتونو تاريخ ليکل د
يوې بشري ټولني د هويت
پاڼه او د سوانحو دفتر هم
گڼلې شو . ځکه تاريخ د بشر
داسې حافظه ده چې د تيرو
زمانو کړنې او پېښې بيانوي
او د هر چا پړسو او بدو
قصاوت کوي دا يوه
څرگنده خبره ده چې هر څه
روال لري اوله منځه ځي ،
خو يوازې هغه څه چې
روال نه لري او له منځه نه
ځي ، تاريخ او د تاريخ پاڼه ده

هېواد ورځپاڼه د ۱۳۹۲ لمریز کال لپاره گډون کوونکي مني

Table with 2 columns: Name, Amount. Lists names and their subscription amounts for the newspaper.

له پوښ سره د حامد کرزي د ليدني اهميت

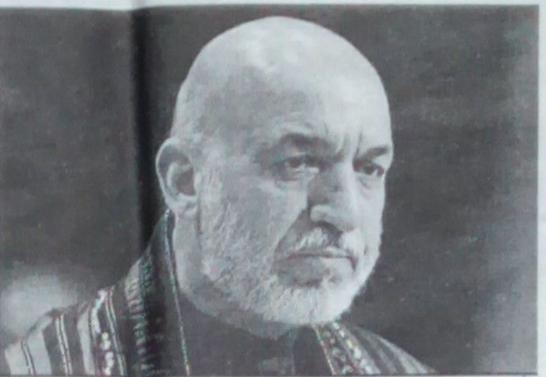
د افغانستان جمهور ريس د چين په ښاغلي ويلاديمير پوښ سره وو چې شاتگايي کې د اسيايي هېوادونو ترمنځ دغه ملاقات ډېر مهم دي او په دې کې د متقابلو همکارو او اعتماد جوړولو د دواړو هېوادونو د همکارو په اړه او

سازمان د مشرانو د غونډې په درشل کې د خپو نورو مسايلو په هکله خبرې د روسيې له جمهور ريس سره وکتل شوي د افغانستان جمهور ريس په افغان چارواکي دغه غونډه مهمه گڼي د داسې مهال د روسيې له ولسمشر سره کرزي ليدنه مهمه ده او د هغې په ترڅ کې د دواړو هېوادونو د اړيکو او يو لړسيه ييزو مسايلو په هکله خبرې وشي د دې ترڅنگ جمهور ريس مسکو له خوا له روسيې سره د کرزي د حامد کرزي د دغه څلور ورځني سفر په ترڅ کې د خپو هېوادونو له مشرانو سره هم گوري د ډېرو مهمو ملاقاتونو څخه د ښاغلي جمهور ريس حامد کرزي ملاقات د روسيې د جمهور ريس عراق له صدر اعظم

د وخت په تېرېدو سره له اوږدو د بار کمېدل

امريکا چاپ، لاس انجلس ټايمز ورځپاڼې د جمهور ريس کرزي د واکمنۍ د ميراث او وال سټوېټ ډورنسال ورځپاڼې د پاکستاني طالبانو او حکومت ترمنځ د خبرو په اړه مقالې خپرې کړي دي. لاس انجلس ټايمز د افغانستان د بڼې غونډو د خپلواک کمېسيون د ريسې سيمالمر هغه خبرې راخستې چې نوموړې شپږ مياشتې وړاندې په ارگ کې له جمهور

ريس کرزي سره د کتني پرمهال په ټوکو کې هغه نه ويلي و چې د جمهوري رياست وخت يې کم دی. جمهور ريس کرزي په عاطفي ډول وني وو گراڼې خوري، که رښتيا درنه ووايم، زه ورځې شمېر او دا ځکه چې زېسته ډېر سترې يم، د هرې ورځې په تېرېدو سره زمانه له اوږدو

د شعر او تخيل په ډگر کې بېدل

د جمهور ريس داسلکار زلمي هيوامل، د اطلاعاتو او فرهنگ دوزير اوددغه وزارت د تعينه او يو شمېر مسوولينو په کابل کې دځينو بهرنيو هېوادونو د سفيرانو، د علمي شورا دجو شمېر غړو او دجو شمېر علمي او فرهنگي شخصيتونو په گډون پرون داطلاعاتو او فرهنگ وزارت د مطبوعاتو په نړيوال مرکز کې جوړه شوه. ددغه سيمینار په پيل کې دافغانستان داسلامي جمهوريت دجمهور ريس حامد کرزي پيغام داطلاعاتو او فرهنگ وزارت دڅېړونو دچاري تعينې مېرمن سمين حسين زاده له خوا ووتل شو چې د هېواد ورځپاڼې په همدې گڼه کې خپور شوی دی ورپسې داطلاعاتو او فرهنگ وزير ډاکټر سيد محمود رهين د سرزا عبدالقادر بیدل د شخصيت او د شعرونو دتلايلو اړخونو په اړوند معلومات ورکړل او وني ويل ددغه مېرمن له نړيې څخه درې سوه کاله نړۍ شول چې دهندوستان په له فينه ډکه خاوره کې دفارسي - دري ژبې يو ډېر ستر او ښې ساري شاعر او نه سترو سويليانو او فیلوفانو څخه و ډاکټر رهين زاده کړه چې ابو المعالي مرزا عبدالقادر بیدل په هغه نېسر سره چې په اسلامي فرهنگي کې يې دژوند دارزويي پوښان په فرهنگ او تمدن سره په خپلې بلبلانې او په پراخو اطلاعاتو سره دهندوستان دتمدن او دهنډو پوهې زده کړې تر دې حده پورې چې مېهارات يې په نېټه توگه لوستي و او په یاد کې يې و د اطلاعاتو او فرهنگ وزير وويل د معرفت له نړۍ څخه دغه شان پياوړې سړی د ستر اسلامي عارف په توگه چې له باريښ او حيد سره متکري ويزيدل شو او خپل ټول ظرافت فلسفي، عارفانه او ادبي تفکرات يې دڅه ډېمه لور زور نيونو په قالب کې خای

حامد کرزي د چين د روسيې له تاريخي ښاره ليدنه وکړه

حامد کرزي چين ته د خپل سفر په درېيمه ورځ ددغه هېواد د روسيې له ښاره ليدنه وکړه. جمهور ريس او عراقي پلاوي له يې د روسيې ولايت د والي ميرمن هونگ ليکسين او نورو چارواکو له خوا لود حرکتی وويل شو. د روسيې والي ميرمن هونگ ليکسين د دغه ښار په اړه وويل چې دغه ښار ۷۰۰۰ کلن تاريخ لري او د چين د ټکنالوژۍ او معلوماتو مرکز او د دغه هېواد له پنځو جمهوريو او جمهوري ښارونو څخه دريم ښار گڼل کېږي. په دغه ښار کې د ۲۲ ښارونو امريکايي ډالرو په ارزښت ۵۰۰۰ بهرني کمپنيو پانگونه کړي چې د هغو له جعلي څخه ۹ کمپني د افغانانو دي چې د شاوخوا سلو ميليونو ډالرو په ارزښت يې د ټکنالوژۍ په برخه کې پانگونه کړي ده

رياست د انتخاباتو په لومړي دور کې لږ ټولو زياتې زياتې واکمنې و جمهور ريس کرزي چې په بېکاره د کوم کانديد ملاتړ نه کوي، په لږو څو لويونو کې يې له خپل رقيب عبدالله عبدالله او ډاکټر اشرف غني احمدزي سره په آزمايي ملاقاتونو کړي او د ورځپاڼې په باور، شواهد يې په راتلونکې حکومت کې خپل لږو ولسي وال سټوېټ ډورنسال ورځپاڼې، د پاکستاني طالبانو او حکومت ترمنځ د خبرو د بنديدو علتونه څېړي او ليکي. د پاکستاني طالبانو په منځ کې پلټون او اشغال په له اسلام اباد سره د دې ډلې د خبرو په منځ کې يې ښو څښتن وي. ورځپاڼه ليکي د پاکستان حکومت له تحريک طالبان پاکستان سره چې له افغانه ښکې سره تړاو لري، په مذاکرو توافق کړی و. وال سټوېټ ډورنسال زياتوي، داسې ښکاري چې د پاکستاني طالبانو يو قوماندان ساجد د پاکستان د حکومت په شرابطو سلا شوی نو ممکن ته وړانديزونه اصماتو لاس واخلي خو په مجموع کې له طالبانو سره مذاکرې چې د نواز شريف د حکومت له جوړېدو سره سم پيل شوي وي، دواړو څوکو په کې

Dr : shamsulhaq Aryanfar, Head of Govt. Dailies
Editor-in-chief: Alomad Zalmal (Shahbaz)
Deputy: Shah Wali "Qarar"
د ورځپاڼې د وېش خانگه
چاپځای د آزادۍ مطبعه

دورځپاڼو ريس ډاکټر شمس الحی آريان فر
امر او مسوول مدير احمد زلمی شهباز
موسيقال شاولي فرار
سرپرست مسوول سکرتر شير محمد نظري
ډيزاين احمد شاه سخي

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**